

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

WOLA MORAWICKA

1. Nazwa

**KRZYŻ PRZYDROŻNY WYKONANY Z WYKORZYSTANIEM
POZOSTAŁOŚCI Z CZASÓW II WOJNY ŚWIATOWEJ**

2. Czas powstania

**PRZYPUSZCZALNIE
LATA 50 XX WIEKU**

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok ogólny krzyża od strony wschodniej.

Niemiecki ciężki niszczyciel czołgów Sd.Kfz. 184 Elefant.

Niemiecka armata FlaK 8,8 cm.

4. Adres

**PRZY DRODZE KRAJOWEJ
NR 73 W OBRĘBIE POSESJI
NR 110**

5. Przynależność administracyjna

Województwo: ŚWIĘTOKRZYSKIE

Powiat: KIELECKI

Gmina: MORAWICA

6. Formy ochrony

Obiekt ujęty w Programie Opieki nad
Zabytkami dla Miasta i Gminy
Morawica na lata 2025 – 2028.

W konstrukcji krzyża wykorzystano elementy uzbrojenia pochodzące z czasów II wojny światowej, które kontekstowo wpisują się w przebieg bitwy pancernej jaka rozegrała się w okolicach Morawicy w styczniu 1945 r. Podstawę krzyża stanowi element pochodzący z niemieckiej armaty przeciwlotniczej FlaK 8,8 cm. Była to główna część działa, która umożliwiała prowadzenie ognia okrężnego. Lufa z armaty tego typu znajduje się w krzyżu w Dębskiej Woli. 14 stycznia z okolic Woli Morawickiej rozpoczęło się natarcie w kierunku na Łabędziów mające na celu stworzenie drogi odwrotu dla okrażonych w lesie pomiędzy Radomicami a Łabędziowem niemieckich wojsk. Natarcie wspierane było ogniem artylerii oraz wyrzutni rakietowych Nebelwerfer. Wojskom niemieckim udało się stworzyć wyłom w liniach radzieckich. Sowieckie dowództwo nie mogąc dopuścić do utraty zajętych pozycji wydało rozkaz swojej artylerii, aby zniszczyła stanowiska artylerii niemieckiej w okolicy Woli Morawickiej. Widoczna w krzyżu podstawa może być pozostałością właśnie po tych wydarzeniach.

Na podstawie od armaty FlaK 8,8 cm zamocowano fragment koła od niemieckiego ciężkiego niszczyciela czołgów Sd.Kfz. 184 Elefant. Pojazdy te były na wyposażeniu Scheren Panzerjäger-Kompanie 614, który w styczniu 1945 r. operował w okolicach Morawicy. Pojazd ten jest niezwykle unikatowy, gdyż wyprodukowano jedynie około 100 egzemplarzy.

Na podstawie analizy fotografii archiwalnych (fotografie Jerzego Fijałkowskiego w zbiorach Muzeum Narodowego w Kielcach) można stwierdzić, iż na przestrzeni lat krzyż został przebudowany. Pierwotnie całość ustawiona była na zębatym kole napędowym najprawdopodobniej od niemieckiego czołgu PzKpfw VI Tiger. Według relacji mieszkańców w obrębie krzyża znajduje się nieoznakowana mogiła kilku żołnierzy niemieckich.

Obiekt zadbany. Regularnie konserwowany dzięki staraniom lokalnej społeczności.